

بررسی سرمایه فرهنگی بورديو و رشد در تعاليم ديني

چکیده محتوایی

بیان مدعا (دکتر دهقانپور):

گفتار حاضر به بررسی دو مفهوم سرمایه فرهنگی بورديو و رشد در تعاليم ديني و رابطه میان آن دو میپردازد. از اینرو کشف معنا و ارتباط این دو مفهوم با یکدیگر در دستور کار پژوهش است. لذا در یک مطالعه اسنادی پس از مرور و تفکیک رویکردهای مفهومی در بسط نظری سرمایه فرهنگی و، اصطلاح سرمایه فرهنگی و ابعاد آن در آثار بورديو مطرح، و سپس به تبیین مفهوم رشد و تحلیل آن مبتنی بر سیاق مفهوم، و مفهوم متضاد از نگاه آموزه‌های ديني، و در نهایت درک رابطه معنایی آنها و دلالت‌های سیاستگذارانه بحث پرداخته میشود. مرور پژوهش‌های خارجی نشان داده که مفهوم سرمایه فرهنگی در هر دورهای، با توجه به شرایط زمانی و مکانی هر جامعه، بازنگری شده، درحالی‌که در پژوهش‌های داخلی، مفهوم سرمایه فرهنگی در قالبی مشابه با تقسیم بندی بورديو به طور یکسان (بدون بازنگری) و بی توجه به معرفت فرهنگی مورد استفاده قرار گرفته است. در واقع، رشد فرهنگی (در یک نگاه ترجمه ای) دارا بودن سرمایه انسانی الهی است؛ مسئله ای که در ادبیات بورديو وجود نداشته، بلکه نگاهی انتقادی بدان شده است. اما در تعاليم ديني، سرمایه فرهنگی دارایی و ظرفیت وجودی و کثش درونی به سوی رشد با دو شاخصه عام معرفت و شریعت (دین) مدنظر است.

ناقد اول (دکتر خان محمدی):

طرح مسئله به خوبی ارائه نشده است؛ نحوه ورود به مسئله شفاف نیست؛ چه قرابتی بین رشد و سرمایه زندگی است؟؛ روش مقاله مشخص نیست، روش مقایسه ای است یا روش دیگر؛ متن مقاله ذیل عنوان مقاله نمیگنجد، دلالت‌های سیاستی در عنوان نیست؛ باید جمع بندی ملموس و مشخص و برآمده از متن در مقاله باشد که اینطور نیست؛ ایده محوری و ادعای مقاله مشخص نیست؛ در اینگونه موارد مفاهیم قرآنی هم وزن مفاهیم غربی نیست.

ناقد دوم (دکتر پناهی بروجردی):

مقاله ثقیل به رشته تحریر درآمده است؛ مقاله از لحاظ ساختاری تکه تکه شده است؛ از لحاظ محتوایی مطالب مسلم از مقاله گرفته شده و نیامده است؛ از لحاظ نتیجه گیری، رشد پیامد است و متغیر نیست؛ چگونه دین سرمایه زندگی متبلور شده را کمک میکند؛ بیان مسئله واضح نیست.